

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1962-1963.

19 FEBRUARI 1963.

Ontwerp van wet op de verlating van familie.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. VAN BOGAERT.

DAMES EN HEREN,

Het huidige artikel 391*bis* van het Strafwetboek, waardoor strafrechtelijke vervolging wordt voorzien voor verlating van familie, wordt sedert een aantal jaren aan ernstige kritiek onderworpen, omdat de bestraffing niet efficiënt blijkt te zijn.

Tijdens een vorige legislatuur werd door de heer Merchiers een wetsontwerp ingediend. Er werden ook twee wetsvoorstellen neergelegd. Een voorstel werd ingediend bij de Senaat door de heren Ronse c.s. (Gedr. St. Senaat, n° 123, zitting 1954-1955), waardoor een strafrechtelijke aanpassing werd beoogd. Het ander voorstel werd voorgebracht in de Kamer door de heren Lahaye c.s. (Gedr. St. Kamer, n° 101, buitengewone zitting 1954). Het stelde een aanpassing voor van artikel 391*bis* van het Strafwetboek en een aanvulling van de artikelen 214*bis* en 214*c* van het Burgerlijk Wetboek en van n° 11 van artikel 3 van het inleidend boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging.

Op initiatief van het Departement werd besloten beide voorstellen samen te voegen. Het ingediend ontwerp is echter vervallen door de ontbinding van het Parlement

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Rolin, voorzitter; Camby, Chot, De Baeck, Dulac, Dua, Hambye, Housiaux, Lagae, Lilar, Nihoul, Oblin, Orban, Renquin, Van Cauwelaert, Vandekerckhove, Mevr. Vandervelde, de heren Van Hoeylandt, Van Laeys en Van Bogaert, verslaggever.

R. A 6415.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

56 (Zitting 1962-1963) : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1962-1963.

19 FEVRIER 1963.

Projet de loi concernant l'abandon de famille.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)
PAR M. VAN BOGAERT.

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis quelques années, l'actuel article 391*bis* du Code pénal, qui prévoit des poursuites pénales pour abandon de famille, est l'objet de critiques sévères, parce qu'il se révèle impuissant à assurer une répression efficace.

Au cours de la dernière législature, M. Merchiers déposa sur cette question un projet de loi, qui avait été précédé par deux propositions de loi. La première, déposée au Sénat par M. Ronse et consorts (Document Sénat n° 123, session de 1954-1955), visait à adapter les textes au point de vue pénal. L'autre, déposée à la Chambre par M. Lahaye et consorts (Doc. Chambre n° 101, session extraordinaire de 1954), tendait à réviser le texte de l'article 391*bis* du Code pénal et à compléter les articles 214*b* et 214*c* du Code civil, ainsi que le 11° de l'article 3 du livre préliminaire du Code de procédure civile.

A l'initiative du Département, il fut décidé de joindre les deux propositions. Quant au projet, il devint caduc par suite de la dissolution du Parlement en

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Rolin, président; Camby, Chot, De Baeck, Dulac, Dua, Hambye, Housiaux, Lagae, Lilar, Nihoul, Oblin, Orban, Renquin, Van Cauwelaert, Vandekerckhove, Mme Vandervelde, MM. Van Hoeylandt, Van Laeys et Van Bogaert, rapporteur.

R. A 6415.

Voir :

Document du Sénat :

56 (Session de 1962-1963) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

in februari 1961. Overeenkomstig de wet van 22 juli 1961 bleef het echter bij de Kamer aanhangig, waar het op 13 december 1962 geamendeerd werd goedgekeurd.

In het voorgebracht wetsontwerp wordt de maximale bestraffing van twee maanden tot zes maanden gevangenisstraf opgevoerd. Deze wijziging heeft voor gevolg, dat in bepaalde gevallen, de onderzoeksrechter een aanhoudingsmandaat kan uitvaardigen. Een dergelijke maatregel is zonder twijfel van belang, wanneer kan vermoed worden, dat een veroordeelde zich aan de uitvoering van de straf zou pogen te onttrekken. Deze wijziging is het voorwerp van het eerste lid van het nieuw artikel 391*bis*, dat in artikel 1 van het wetsontwerp voorkomt.

Het tweede lid van hetzelfde artikel beoogt de aanpassing van artikel 391*bis* van het Strafwetboek aan de wetsbepaling van het Burgerlijk Wetboek betreffende de onderhoudsverplichtingen tussen aangenomen kinderen, hun wettelijke afstammelingen en de adoptanten. Deze verplichting werd vroeger geregeld door artikel 349 van het Burgerlijk Wetboek. Door de wet van 22 maart 1940 is deze wetsbeschikking artikel 351 van het Burgerlijk Wetboek geworden. Het ingediend wetsontwerp voorziet in de nodige aanpassing van de wettekst.

In hetzelfde lid van voornoemd artikel wordt ook de bestraffing geregeld van inbreuken op de onderhoudsverplichtingen, die voortspruiten uit de artikelen 206, 207, 279, 280, 301, 340*b* en 340*c* van het Burgerlijk Wetboek. De artikelen 206 en 207 stellen deze verplichtingen in tussen schoonouders en aangetrouwde kinderen. De artikelen 279 en 280 hebben betrekking op de procedure van echtscheiding door wederzijdse toestemming. Daarbij zijn o.m. onderhoudsrechten vast te stellen. De verwijzing naar deze twee artikelen van het Burgerlijk Wetboek was aanvankelijk in het wetsontwerp niet voorzien. Zij is echter het gevolg van een amendement, dat tijdens de bespreking in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd ingediend door de heer Kiebooms en dat bij de stemming, met goedkeuring van de Minister van Justitie, werd aangenomen (zie Kamer van Volksvertegenwoordigers, Parlementaire Handelingen, vergadering van 11 december 1962, p. 8). Het amendement werd gestaafd aan de hand van de overweging, dat een echtgenoot, die in gebreke blijft betreffende zijn onderhoudsverplichting na het einde van deze procedure, niet tot betaling kan gedwongen worden door een vervolging voor de correctionele rechtbank. Er is hier immers geen vonnis van veroordeling tot onderhoudsgeld maar een notariële akte met een uitvoeringsclausule. Het bleek gepast ook voor dit geval de mogelijkheid van een strafrechtelijke vervolging in te stellen.

De volgende bepaling van het Burgerlijk Wetboek waarnaar verwezen wordt in voornoemd lid van het nieuw artikel 391*bis* van het Strafwetboek, is artikel 301, dat betrekking heeft op de rechterlijke beslissing betreffende het onderhoudsgeld, dat men eventueel verschuldigd is na het eindvonnis van de echtscheiding.

février 1961. Toutefois, en vertu de la loi du 22 juillet 1961, la chambre est restée saisie de ce projet, qu'elle a adopté le 13 décembre 1962, après l'avoir amendé.

Le projet actuel porte le taux maximum de la peine d'emprisonnement de deux à six mois. Dans certains cas, cette modification permettra au juge d'instruction de décerner un mandat d'arrêt. L'intérêt d'une telle mesure est évident lorsqu'il y a lieu de craindre qu'un condamné ne tente de se soustraire à l'exécution de la peine. Cette modification fait l'objet du premier alinéa du nouvel article 391*bis*, qui figure à l'article premier du présent projet de loi.

Le deuxième alinéa du même article tend à harmoniser l'article 391*bis* du Code pénal avec les dispositions du Code civil relatives à l'obligation alimentaire entre l'adopté, ses descendants légitimes et l'adoptant. Cette obligation était réglée auparavant par l'article 349 du Code civil. Par la loi du 22 mars 1940, cette disposition est devenue l'article 351 du Code civil. Le projet réalise l'adaptation requise du texte légal.

Le même alinéa de cet article organise encore la répression de l'inexécution des obligations alimentaires découlant des articles 206, 207, 279, 280, 301, 340*b* et 340*c* du Code civil. Les articles 206 et 207 établissent ces obligations entre beaux-parents et beaux-enfants. Les articles 279 et 280 portent sur la procédure en divorce par consentement mutuel. A cette occasion, il y a lieu notamment de fixer les droits aux aliments. A l'origine, la référence à ces deux articles du Code civil n'était pas prévue dans le projet de loi. Elle y fut introduite à la suite d'un amendement déposé par M. Kiebooms pendant la discussion à la Chambre des Représentants, amendement adopté par celle-ci après que le Ministre de la Justice l'eut accepté (Chambre des Représentants, Annales parlementaires, séance du 11 décembre 1962, p. 8). Pour justifier cet amendement, l'auteur faisait valoir qu'un époux restant en défaut de paiement après la fin de la procédure, ne peut être contraint, par une poursuite en correctionnelle, à s'acquitter de cette obligation. En effet, il ne s'agit pas ici d'un jugement de condamnation au paiement d'une pension alimentaire, mais d'un acte notarié revêtu de la formule exécutoire. Il a paru opportun de rendre possibles les poursuites pénales, même dans cette hypothèse.

Une autre disposition du Code civil à laquelle se réfère le même alinéa du nouvel article 391*bis* du Code pénal, est l'article 301, qui concerne la décision judiciaire relative à la pension alimentaire éventuellement due après le jugement définitif autorisant le divorce.

De artikelen 340b en 340c van het Burgerlijk Wetboek, die eveneens in hetzelfde lid van het nieuw artikel 391bis worden vermeld, leggen onderhoudsverplichtingen op ten voordele van het natuurlijk kind en zijn moeder.

In het derde lid van het nieuw artikel 391bis van het Strafwetboek werden dezelfde straffen ingesteld voor de echtgenoot, die zich vrijwillig geheel of gedeeltelijk heeft onttrokken aan de uitvoering van de machtiging, die werd verleend door de rechter op grond van artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek, om geldsommen te innen, wanneer deze echtgenoot niet meer bijdraagt tot de kosten van het huisgezin.

Tijdens de bespreking van het wetsontwerp in de Commissie van Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd echter voor dit lid van het nieuw artikel 391bis eveneens een amendement aangenomen, waardoor dezelfde mogelijkheid van bestraffing werd ingevoerd voor inbreuken op rechtstreekse beslissingen, die genomen werden op grond van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek. Door deze laatste wetsbepaling kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, sedert de wet van 30 april 1958, artikel 3, dezelfde maatregelen opleggen als de vrederechter op grond van artikel 218. De Commissie van Justitie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers was van oordeel, dat een dergelijke aanpassing van de tekst wenselijk was. Het ontwerp werd derhalve in deze zin geamendeerd (zie Verslag van Mevr. Vanderveken-Van de Plas, Kamer van Volksvertegenwoordigers, Gedr. St. n° 426-2, zitting 1961-1962, blz. 4 en 6).

Hetzelfde amendement werd trouwens aangenomen voor het vierde lid van het nieuw artikel 391bis van het Strafwetboek. Door deze beslissing werden dezelfde straffen opgelegd aan de echtgenoot, die veroordeeld is op grond van de eerste twee leden van het artikel of bij toepassing van de reeds aangehaalde artikelen 218 en 268 en die zich vrijwillig ervan onthoudt de formaliteiten te vervullen, die door de sociale wetgeving voorgeschreven zijn en zijn echtgenoot of kinderen aldus berooft van de voordelen, waarop zij wegens voornoemde wetsbepalingen aanspraak kunnen maken.

In een laatste lid wordt een bijzondere bestraffing ingesteld voor herhaling. De straffen kunnen verdubbeld worden, wanneer een tweede inbreuk wordt gepleegd, binnen een termijn van vijf jaar sedert het eerste vonnis.

Het tweede artikel van het wetsontwerp brengt een wijziging in de procedure, die op het ogenblik geregeld wordt door de wet van 14 januari 1928, gewijzigd door de wetten van 30 mei 1931, 17 januari 1939 en 30 april 1958. De oproeping voor de vrederechter van de persoon, die in gebreke is gebleven wordt hierdoor facultatief. Thans is deze oproeping verplicht, doch in veel gevallen blijkt zij overbodig te zijn.

Aan dit artikel werd eveneens een wijziging gebracht door de Commissie van Justitie van de Kamer van

Les articles 340b et 340c du Code Civil, cités aussi dans le même alinéa du nouvel article 391bis, reconnaissent à l'enfant naturel et à sa mère le droit de réclamer une pension alimentaire.

L'alinéa 3 du nouvel article 391bis du Code pénal prévoyait les mêmes peines à charge de l'époux qui s'est volontairement soustrait, en tout ou en partie, aux effets de l'autorisation donnée à son conjoint par le juge, en vertu de l'article 218 du Code civil, de percevoir des sommes en lieu et place de l'époux qui ne contribue plus aux charges du ménage.

Lors de la discussion du projet de loi à la Commission de la Justice de la Chambre des Représentants, celle-ci a toutefois adopté un amendement à cet alinéa du nouvel article 391bis, prévoyant la même possibilité de réprimer la méconnaissance des décisions judiciaires fondées sur l'article 268 du Code civil. Grâce à cette dernière disposition, le président du tribunal de première instance peut, depuis la loi du 30 avril 1958 (article 3), prescrire des mesures identiques à celles que le juge de paix à le pouvoir de prendre en vertu de l'article 218. La Commission de la Justice de la Chambre des Représentants a estimé que pareille adaptation du texte était souhaitable. Aussi le projet a-t-il été amendé dans ce sens (voir le rapport fait à la Chambre des Représentants par Mme Vanderveken - Van de Plas (Doc. n° 426-2, Session de 1961-1962, pp. 4 et 6).

Un amendement analogue a d'ailleurs été adopté à l'alinéa 4 du nouvel article 391bis du Code pénal. Cette disposition punit des mêmes peines l'époux condamné, soit en vertu de l'un des deux premiers alinéas de cet article, soit par application des articles 218 et 268 précités, qui s'abstient volontairement de remplir les formalités prévues par la législation sociale et prive ainsi son conjoint ou ses enfants des avantages auxquels ils pouvaient prétendre.

Le dernier alinéa réprime spécialement la récidive. Les peines pourront être doublées en cas de seconde infraction, commise dans un délai de cinq ans à compter du premier jugement.

L'article 2 du projet modifie la procédure, actuellement réglée par la loi du 14 janvier 1928 modifiée par les lois des 30 mai 1931, 17 janvier 1939 et 30 avril 1958. La convocation devant le juge de paix de la personne demeurée en défaut devient ainsi facultative. Actuellement, cette convocation est obligatoire, alors qu'elle se révèle inutile en de nombreux cas.

Cet article a également été amendé par la Commission de la Justice de la Chambre des Représentants. Il

Volksvertegenwoordigers. Het amendement had een redactioneel karakter. Aanvankelijk kwamen in de tekst volgende bewoordingen voor : « ... kan hij vóór de vrederechter worden opgeroepen op verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie en dit door middel van een aangetekende brief door de griffier getekend... ». Door het amendement werd de zin gesplitst in twee volzinnen en de huidige tekst luidt : « ... kan hij vóór de vrederechter worden opgeroepen op verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie. De oproeping geschiedt door middel van een aangetekende brief... ».

Het wetsontwerp heeft ook nog een derde artikel waardoor een overeenstemming wordt verwezenlijkt tussen het nieuw artikel 391*bis* en het artikel 360*bis* van het Strafwetboek. Door artikel 360*bis* wordt de bestraffing geregeld van wettige, natuurlijke ouders of pleegouders, die hun kind in behoeftige toestand laten of niet bij zich nemen of weigeren voor zijn onderhoud te betalen. Voornoemd artikel drie stelt een gelijkaardige bestraffing in voor dit wanbedrijf als voor verlaten van familie. Het maximum wordt in gelijke mate verhoogd en voor de gevallen van herhaling kunnen eveneens de straffen worden verdubbeld.

Artikel 4 van het wetsontwerp bevat de opheffing van de wetten van 14 januari 1928 betreffende de verlaten van familie, gewijzigd door de wetten van 17 januari 1939 en 30 april 1958.

Tijdens de besprekingen van het wetsontwerp in de Commissie van Justitie van de Senaat werd door een lid voorgesteld het vierde lid van het nieuw artikel 391*bis* te amenderen op een wijze, waardoor een voorafgaandelijke veroordeling niet meer nodig is op burgerlijk gebied alvorens de strafrechtelijke vervolging mag gebeuren van hen, die vrijwillig hun echtgenoot of kinderen beroven van de sociale voordelen, waarop zij door de wet aanspraak kunnen maken.

Door twee andere leden wordt opgemerkt, dat dit voorstel kan beschouwd worden als strijdig met het bijzonder karakter van het wanbedrijf, dat in het wetsontwerp wordt beoogd. De vervolging gebeurt principieel na een burgerlijke procedure, wanneer het slachtoffer in bezit is van een titel, waardoor hij zijn aanspraken kan laten gelden. Het amendement zou aan dit delikt een der wezenlijke kenmerken kunnen ontnemen. Beide verklaren zich echter wel akkoord over de opportuniteit van een dergelijke strafrechtelijke maatregel maar die beter zou worden uitgevoerd in een afzonderlijke sociale wetbepaling, waarbij dan rekening wordt gehouden met alle mogelijke ontduikingen, die op dit gebied voorkomen en waardoor de familieleden de sociale voordelen vrijwillig werden onttrokken.

Bij de stemming wordt het amendementsvoorstel verworpen met vijf stemmen tegen drie.

Door een ander lid wordt een vraag gesteld over de betekenis van de woorden « zo daartoe termen zijn », die in het eerste lid van het artikel 391*bis* voorkomen. Daarop wordt door een ander lid geantwoord, dat deze bewoordingen reeds voorkomen in het thans van kracht zijnde artikel en niets anders kunnen betekenen dan een verwijzing naar het geval, waarin de delinquent zich ook nog aan andere misdrijven heeft schuldig gemaakt en die in verband staan met de feiten, die in artikel 391*bis* werden voorzien.

s'agissait d'un amendement de pure forme. A l'origine, le texte était libelé comme suit : « ... elle pourra être appelée devant le juge de paix à la requête de toute personne intéressée ou du ministère public, et ce au moyen d'une lettre recommandée signée... par le greffier... ». L'amendement a scindé la phrase en deux parties, le texte actuel étant donc : « ... elle pourra être appelée devant le juge de paix à la requête de toute personne intéressée ou du ministère public. La convocation est faite au moyen d'une lettre recommandée... ».

Le projet contient encore un article 3, qui met l'article 360*bis* du Code pénal en concordance avec le nouvel article 391*bis*. L'article 360*bis* punit les père et mère légitimes, naturels ou adoptifs, qui abandonnent leur enfant dans le besoin, qui refusent de le reprendre ou de payer son entretien. L'article 3 précité réprime ce délit dans la même mesure que celui d'abandon de famille. Le maximum de la peine prévue est aggravé dans la même mesure et, en cas de récidive, les peines pourront aussi être doublées.

L'article 4 du projet de loi abroge la loi du 14 janvier 1928 concernant l'abandon de famille, modifiée par les lois du 17 janvier 1939 et du 30 avril 1958.

Au cours de la discussion du projet de loi à la Commission sénatoriale de la Justice, un membre a proposé d'amender l'alinéa 4 de l'article 391*bis* nouveau, de telle sorte qu'il ne soit plus nécessaire, avant toute poursuite pénale, de faire condamner au civil quiconque prive volontairement son conjoint ou ses enfants des avantages sociaux auxquels ils peuvent prétendre en vertu de la loi.

Deux autres commissaires font observer que cet amendement doit être considéré comme contraire à la nature particulière du délit visé par le projet. En principe, les poursuites sont intentées après une procédure civile, au moment où la victime tient le titre en vertu duquel elle pourra faire valoir ses droits. L'amendement pourrait enlever au délit l'un de ses éléments constitutifs. Les intervenants reconnaissent cependant l'opportunité de pareille sanction pénale, qu'il serait cependant plus utile de prévoir dans la législation sociale, en tenant compte de toutes les fraudes que pourraient commettre dans ce domaine les débiteurs d'aliments pour priver volontairement les membres de leur famille des avantages sociaux auxquels ils ont droit.

Mis aux voix, l'amendement est rejeté par 5 voix contre 3.

Un autre membre demande quel est le sens des mots « s'il y a lieu » à l'alinéa premier de l'article 391*bis*. Un autre commissaire lui répond que ces mots figurent déjà dans l'article actuellement en vigueur et qu'ils ne peuvent s'appliquer qu'au cas où le délinquant se serait rendu coupable d'autres infractions se rattachant aux faits visés à l'article 391*bis*.

Een ander lid dringt aan bij de Minister van Justitie opdat de gerechtelijke instanties vlugger de strafrechtelijke procedure zouden doorvoeren. De Commissie sluit zich aan bij deze wens en is van oordeel, dat het inderdaad voor sommige gevallen ten zeerste kan betreurd worden, dat vaak de pijnlijke omstandigheden waarin de slachtoffers verkeren blijven aanslepen. Zij hoopt dan ook dat in het vervolg dergelijke strafbare daden vlugger zullen worden onderworpen aan het oordeel van de rechtbank.

Een ander lid merkt op, dat artikel 1 en artikel 3 zullen ingelast worden in het Strafwetboek, respectievelijk als artikelen 391*bis* en 360*bis*. Voor het artikel 2 van het ontwerp van wet is een dergelijke inlasing niet voorzien. Daardoor zal het als artikel 2 van de nieuwe wet van kracht zijn maar het zal niet geïncorporeerd zijn in voornoemd wetboek.

De Commissie besluit daarop het artikel 2 zodanig te wijzigen dat het als artikel 391*ter* in het Strafwetboek kan worden opgenomen. De tekst van dit artikel 2 wordt derhalve met volgende termen aangepast : « Er wordt in het Strafwetboek een artikel 391*ter* ingelast, luidende : ... ». Het overige gedeelte van de huidige tekst wordt behouden, uitgenomen de woorden, « van het Strafwetboek », die volgen op de verwijzing naar artikel 391*bis*. Deze woorden worden geschrapt omdat de aanhaling van het Strafwetboek in de tekst overbodig is geworden door het feit, dat dit nieuw artikel deel zal uitmaken van voornoemd Wetboek.

Tijdens de besprekingen in de Senaatcommissie voor Justitie is ook gebleken, dat de terminologie die in het ontwerp wordt gebruikt niet in overeenstemming is met de termen en uitdrukkingen die voorkomen in de nieuwe Nederlandse tekst van het Strafwetboek, die werd opgesteld door de Commissie Van Dievoet. De Minister van Justitie heeft dan ook een amendement ingediend, waardoor een nieuwe Nederlandse tekst in het ontwerp wordt opgenomen, die overeenstemt met de terminologie, die door voornoemde Commissie wordt voorgesteld. Er werd echter door de Minister een uitzondering gemaakt op de termen, die door de Commissie Van Dievoet worden gebruikt. Deze heeft betrekking op het woord « vrijwillig » in het derde en vierde lid van artikel 391*bis*. Volgens de Commissie Van Dievoet zou dit moeten vervangen worden door de term « opzettelijk ». De Minister van Justitie was van oordeel, dat de term « vrijwillig » moest worden behouden. De Franse tekst gebruikt het woord « volontairement » en indien men het woord « vrijwillig » in de Nederlandse tekst zou vervangen door « opzettelijk », zouden verschillen van interpretatie tussen de twee teksten mogelijk worden.

Uw Commissie heeft zich aangesloten bij deze zienswijze. Zij heeft ook de nieuwe, terminologisch aangepaste tekst aanvaard.

De voornoemde amendementen en het gewijzigd ontwerp werden met eenparigheid van stemmen door Uwe Commissie goedgekeurd evenals dit verslag.

Un autre membre encore insiste auprès du Ministre de la Justice pour que les autorités judiciaires accélèrent la procédure répressive. La Commission exprime le même vœu, estimant qu'en effet, il est extrêmement regrettable que la situation tragique des victimes se prolonge trop souvent. C'est pourquoi elle espère qu'à l'avenir, pareils faits délictueux seront déférés plus rapidement aux tribunaux.

Un autre commissaire fait observer que les articles 1er et 3 seront insérés dans le Code pénal pour en former respectivement les articles 391*bis* et 360*bis*. Pareille incorporation n'est pas prévue pour l'article 2 du présent projet. Il en résulte que cette disposition entrera en vigueur en tant qu'article 2 de la nouvelle loi, sans faire partie du Code précité.

Devant cette situation, la Commission a décidé d'amender l'article 2 de telle manière qu'il constitue un article 391*ter* dans le Code pénal. Le texte de l'article 2 est donc rédigé comme suit : « Il est ajouté au Code pénal un article 391*ter*, libellé comme suit : « article 391*ter*... ». Pour le surplus, le texte actuel est maintenu, sauf les mots « du Code pénal » qui suivent le renvoi à l'article 391*bis*. Ces mots doivent être supprimés, le renvoi au Code pénal étant devenu superflu dans le texte, puisque le nouvel article sera introduit dans le Code pénal.

Au cours de la discussion à la Commission sénatoriale de la Justice, il est apparu aussi que la terminologie utilisée dans le projet ne correspond pas à celle du texte néerlandais du Code pénal rédigé par la Commission Van Dievoet. Le Ministre de la Justice a donc déposé un amendement tendant à remanier le texte néerlandais du projet pour le mettre en concordance avec la terminologie proposée par cette Commission. Sur un seul point toutefois, le Ministre s'est écarté du texte rédigé par la Commission Van Dievoet. Il s'agit du mot « vrijwillig » aux alinéas 3 et 4 du texte néerlandais de l'article 391*bis*. D'après la Commission Van Dievoet, ce mot devrait être remplacé par « opzettelijk ». Le Ministre de la Justice a estimé qu'il faut maintenir le terme « vrijwillig ». Le texte français porte « volontairement » et le remplacement du mot « vrijwillig » par « opzettelijk » pourrait avoir pour effet de provoquer des divergences d'interprétation.

Votre Commission a marqué son accord sur cette manière de voir. Elle a admis le texte néerlandais remanié au point de vue de la terminologie.

Les amendements précités et le projet ainsi modifié, de même que le présent rapport, ont été approuvés à l'unanimité.

TEKST VOORGEDRAGEN
DOOR DE COMMISSIE.

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 391bis van het Strafwetboek, dat hoofdstuk IX van titel VII van boek II van het Strafwetboek vormt, onder het opschrift « Verlating van familie », wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 391bis. — Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van 50 tot 500 frank of met een van die straffen alleen, onverminderd de toepassing van strengere straffen, indien daartoe grond bestaat, wordt gestraft hij die, na door een rechterlijke beslissing waartegen geen verzet of hoger beroep meer openstaat, te zijn veroordeeld om een uitering tot onderhoud te betalen aan zijn echtgenoot, aan zijn bloedverwanten in de nederdalende of in de opgaande lijn, meer dan twee maanden vrijwillig in gebreke blijft de termijnen ervan te kwijten.

» Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, in de omstandigheden omschreven in het vorige lid, niet voldoet aan de verplichtingen, zoals zij zijn bepaald bij artikel 351 van het Burgerlijk Wetboek, tussen de aannemende, het aangenomen kind en diens wettige afstammelingen, onderling, alsmede aan de verplichtingen bepaald bij de artikelen 206, 207, 279, 280, 301, 340b en 340c van hetzelfde Wetboek.

» Dezelfde straffen zijn van toepassing op de echtgenoot die zich vrijwillig geheel of ten dele onttrekt aan de gevolgen van de machtiging door de rechter verleend krachtens de artikelen 218 en 268 van het Burgerlijk Wetboek, wanneer tegen die machtiging geen verzet of hoger beroep meer openstaat.

» Hetzelfde geldt voor de echtgenoot die, na te zijn veroordeeld, hetzij tot een van de verplichtingen op de niet-nakoming waarvan door de eerste twee leden van dit artikel straf is gesteld, hetzij ingevolge de artikelen 218 en 268 van het Burgerlijk Wetboek, zich vrijwillig ervan onthoudt de door de sociale wetgeving voorgeschreven formaliteiten te vervullen en zijn echtgenoot of zijn kinderen aldus berooft van de voordelen waarop zij aanspraak konden maken.

» In geval van tweede veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, gepleegd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste, kunnen de straffen worden verdubbeld. »

ART. 2.

Er wordt in het Strafwetboek een artikel 391ter ingelast, luidende :

« Artikel 391ter. — Wanneer een persoon meer dan twee maanden in gebreke is gebleven te voldoen aan een van de verplichtingen op de niet-nakoming waarvan door artikel 391bis straf is gesteld, kan hij voor de vrederechter worden opgeroepen op verzoek van belanghebbenden of van het openbaar ministerie. De oproeping geschiedt door middel van een aangetekende brief, door de griffier getekend en toegezonden met een bericht van ontvangst.

TEXTE PRESENTE
PAR LA COMMISSION.

ARTICLE PREMIER.

L'article 391bis du Code pénal formant le chapitre IX du titre VII du livre II du Code pénal, intitulé « De l'abandon de famille », est remplacé par la disposition suivante :

« Article 391bis. — Sera punie d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de 50 à 500 francs ou d'une de ces peines seulement, sans préjudice, s'il y a lieu, de l'application de sanctions pénales plus sévères, toute personne qui, ayant été condamnée par une décision judiciaire qui ne peut plus être frappée d'opposition ou d'appel, à fournir une pension alimentaire à son conjoint, à ses descendants ou à ses ascendants, sera volontairement demeurée plus de deux mois sans en acquitter les termes.

» Sera punie des mêmes peines, l'inexécution, dans les conditions prévues au précédent alinéa, des obligations, telles qu'elles sont déterminées par l'article 351 du Code civil, entre l'adoptant, l'adopté et les descendants légitimes de ce dernier, les uns envers les autres, ainsi que de celles qui font l'objet des articles 206, 207, 279, 280, 301, 340b et 340 c du même Code.

» Les mêmes peines seront applicables à l'époux qui se sera volontairement soustrait, en tout ou en partie, aux effets de l'autorisation donnée par le juge en vertu des articles 218 et 268 du Code civil, lorsque celle-ci ne peut plus être frappée d'opposition ou d'appel.

» Il en sera de même pour l'époux qui, condamné, soit à une des obligations dont l'inexécution est sanctionnée par les deux premiers alinéas du présent article, soit par application des articles 218 et 268 du Code Civil, s'abstient volontairement de remplir les formalités prévues par la législation sociale et prive ainsi son conjoint ou ses enfants des avantages auxquels ils pouvaient prétendre.

» En cas de seconde condamnation pour une des infractions prévues au présent article, commise dans un délai de cinq ans à compter de la première, les peines pourront être doublées. »

ART. 2.

Il est ajouté au Code pénal un article 391ter, libellé comme suit :

« Article 391ter. — Lorsqu'une personne est demeurée plus de deux mois sans satisfaire à une des obligations dont l'inexécution est sanctionnée par l'article 391bis, elle pourra être appelée devant le juge de paix à la requête de toute personne intéressée ou du ministère public. La convocation est faite au moyen d'une lettre recommandée signée et adressée par le greffier avec accusé de réception.

» De vrederechter neemt de verklaringen van de partijen af en maakt van een en ander een proces-verbaal op, dat hij aan de procureur des Konings doet toekomen ».

ART. 3.

§ 1. — In artikel 360*bis* van het Strafwetboek worden de woorden « twee maanden » vervangen door de woorden « zes maanden ».

§ 2. — Hetzelfde artikel wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« In geval van tweede veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, gepleegd binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van de eerste, kunnen de straffen worden verdubbeld. »

ART. 4.

De wet van 14 januari 1928 betreffende de verlating van familie, gewijzigd bij de wetten van 17 januari 1939 en 30 april 1958, wordt opgeheven.

» Le juge de paix recueille les explications des parties et dresse du tout procès-verbal qu'il transmet au Procureur du Roi ».

ART. 3.

§ 1er. — Dans l'article 360*bis* du Code pénal les mots « deux mois » sont remplacés par les mots « six mois ».

§ 2. — Le même article est complété par la disposition suivante :

« En cas de seconde condamnation pour une des infractions prévues au présent article, commise dans un délai de cinq ans à compter de la première, les peines pourront être doublées. »

ART. 4.

La loi du 14 janvier 1928 concernant l'abandon de famille, modifiée par les lois du 17 janvier 1939 et du 30 avril 1958, est abrogée.